

AN IV (2018-2019)
Semestrul I

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie dogmatică: Preasfânta Treime						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Ștefan Lupu						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					10
Examinări					3
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	69
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie trinitară, Cristologie, Pneumatologie, Ecleziologie
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei dogmatice. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a conținutului teologic despre credința Bisericii în Sfânta Treime; C2. Dobândirea unor concepte clare despre credința Bisericii în Dumnezeu unu și întreit; C3. O viziune clară despre credința Bisericii în Sfânta Treime, de la care primim harul mântuirii; C4. Capacități necesare în prezentarea învățării despre Sfânta Treime atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale credinței Bisericii în Sfânta Treime; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ credința în Dumnezeu și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre credința Bisericii în Sfânta Treime; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în credința oamenilor; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței credinței în Sfânta Treime și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere în teologia trinitară	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
2.	Relația dintre Treimea economică și Treimea imanentă	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
3.	Revelarea lui Dumnezeu în viața lui Isus Cristos. Studiu biblico-teologic	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
4.	Istoria teologiei și dogma trinitară în Biserica antică	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.

		demonstrație	
5.	Teologia între sfârșitul sec. al II-lea și sec. al III-lea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
6.	Criza ariană și Conciliul din Niceea	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
7.	Lupta antiariană din sec. al IV-lea; părinții capadocieni	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
8.	Formularea dogmei trinitare la Conciliul I și al II-lea de la Constantinopol	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
9.	De la economie la teologie. Reflecție sistematică despre Dumnezeu unul și întreit	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
10.	Viața internă a lui Dumnezeu: procesiunile, relațiile, persoanele divine	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
11.	Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
12.	„Unitas in Trinitate”	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
13.	Dumnezeu unul în Treime. Proprietățile și modul său de acțiune	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.
14.	Cunoașterea „naturală” a lui Dumnezeu și limbajul analogiei	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi</i> , Iași 2007, Iași 2008.

Bibliografie

Referințe principale:

Șt. Lupu, *Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi*, Iași 2007.

Referințe suplimentare:

Catehismul Bisericii Catolice, ARCB, București 1993, nr. 185-1065; E. Ferent, *Preasfânta Treime mântuitoare*, I-II, Iași 2008; B. Forte, *Trinità come storia. Saggio sul Dio cristiano*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1988; G. Greshake, *Der dreieine Gott. Eine trinitarische Theologie*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1997; L.F. Ladaria, *Il Dio vivo e vero. Il mistero della Trinità*, Piemme, Casale Monferrato 1999; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina su Dio”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 65-144; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Katholische Dogmatik. II. Der Gott der Offenbarung. Gotteslehre*, MM Verlag, Aachen 2003; A. Stagliano, *Il mistero del Dio vivente. Per una*

teologia dell'Assoluto trinitario, EDB, Bologna 1996; J. Werbick, „Il Dio trinitario, pienezza della vita. Dottrina trinitaria”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 573-683.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Preasfânta Treime, misterul mântuirii noastre	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
2.	Revelația divină și cercetarea rațională despre existența unicului Dumnezeu cel viu, astăzi	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
3.	Aportul filozofiei la demonstrarea existenței lui Dumnezeu	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
4.	Revelația existenței lui Dumnezeu dovedită din operele sale	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
5.	Reflecție dogmatică asupra demonstrației existenței lui Dumnezeu: structura, principiile și speciile ei	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
6.	Revelația Dumnezeului celui viu prin intermediul cuvântului și al faptelor. Interpretarea acestui cuvânt	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
7.	Transcendența lui Dumnezeu în Israel; Atributele lui Dumnezeu; Imaginile lui Dumnezeu întâlnite cel mai frecvent în VT	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
8.	Isus Cristos, martorul ocular și revelatorul Tatălui și al Duhului Sfânt; Isus Cristos este revelatorul Preasfintei Treimi	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
9.	Credința Bisericii primare în Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
10.	Credința Bisericii primare în Duhul Sfânt, Duhul Tatălui și al Fiului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
11.	Revelația lui Dumnezeu în VT., ca revelație preliminară a Treimii	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
12.	Revelația lui Dumnezeu în ambientul extra-biblic; Imaginea lui Dumnezeu în religiile necreștine	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.

13.	Noțiuni fundamentale recerute pentru înțelegerea credinței în Preasfânta Treime	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.
14.	Treimea Preasfântă, în Cristos și prin Cristos, în unitatea Duhului Sfânt, este izvorul și obârșia întregii sfințenii a Bisericii; Dimensiunea trinitară a liturghiei sacramentale	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, E. Ferent, <i>Preasfânta Treime mântuitoare</i> , I-II, Iași 2008.

Bibliografie

Catehismul Bisericii Catolice, ARCB, București 1993, nr. 185-1065; E. Ferent, *Preasfânta Treime mântuitoare*, I-II, Iași 2008; B. Forte, *Trinità come storia. Saggio sul Dio cristiano*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1988; G. Greshake, *Der dreieine Gott. Eine trinitarische Theologie*, Herder, Freiburg-Basel-Wien 1997; L.F. Ladaria, *Il Dio vivo e vero. Il mistero della Trinità*, Piemme, Casale Monferrato 1999; Șt. Lupu, *Dumnezeul cel viu și adevărat. Misterul Preasfintei Treimi*, Iași 2007; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina su Dio”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 65-144; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Katholische Dogmatik. II. Der Gott der Offenbarung. Gotteslehre*, MM Verlag, Aachen 2003; A. Stagliano, *Il mistero del Dio vivente. Per una teologia dell'Assoluto trinitario*, EDB, Bologna 1996; J. Werbick, „Il Dio trinitario, pienezza della vita. Dottrina trinitaria”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 573-683.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Conv. univ. dr. pr. Ștefan Lupu

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Științe biblice: Cărțile istorice						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					10
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de exegeză a textelor Vechiului Testament
4.2 De competențe	Abilitatea de aplicare a unei metode exegetice în analiza textelor biblice

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei biblice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile biblice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu. C6. Însușirea și exersarea unei metode corecte de interpretare a textelor biblice.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele biblice în activitățile pastorale, mai ales în cateheză, predică și discuțiile cu alte persoane. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica știința biblică într-un dialog constructiv și inovativ al Bisericii cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	1) însușirea noțiunilor și competențelor de bază pentru a putea avea acces la cunoașterea și studiul cărților istorice; 2) contextualizarea documentată în istoria „civilă” a istoriei poporului israelit; identificarea istoriei religioase și teologice din paginile biblice; 3) însușirea unei metode de lectură pentru a identifica mesajul de mântuire al textelor.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> ▪ explice conceptele care permit lectura și interpretarea din perspectivă religioasă și teologică a cărților istorice; ▪ Descrie contextul istoric și social în care au apărut scrierile istorice. ▪ Analizeze exegetic unele texte reprezentative din cărțile istorice.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere	prelegerea, problematizare	2 ore; L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), <i>La Bibbia nel suo contesto</i>
2.	Analiza documentelor arheologice	prelegerea, problematizare, demonstrație	4 ore; R. FABRIS, <i>Introduzione generale alla Bibbia</i>
3.	Analiza documentelor epigrafice	prelegerea, problematizare	4 ore; J.A. SOGGIN, <i>Storia d'Israele</i>
4.	Examinarea Hărților	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; B.J. BEITZEL, <i>Atlasul Bibliei</i>
5.	Istoria biblică	prelegerea, demonstrație	4 ore; J.A. SOGGIN, <i>Storia d'Israele</i>
6.	Texte istorice biblice de referință	prelegerea, demonstrație	4 ore; L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), <i>La</i>

			<i>Bibbia nel suo contesto</i>
7.	Exegeza unor texte	prelegerea, problematizare, demonstrație	4 ore; H. SIMIAN-YOFRE, <i>Metodologia dell'Antico Testamento</i>
8.	Elemente de teologie a istoriei	prelegerea, problematizare,	4 ore; L. MAZZINGHI, <i>Istoria Israelului</i>

Bibliografie

Referințe principale:

L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), *La Bibbia nel suo contesto*, Paideia, Brescia 1994;J.M. ASURMENDI (et alii), *Storia, narrativa, apocalittica*, Paideia, Brescia 2003;B.J. BEITZEL, *Atlasul Bibliei*, Litera, București 2011;R.E. BROWN – J.A. FITZMYER – R.E. MURPHY, *Introdúcere și comentariu la Sfânta Scriptură*, I, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2005;R. FABRIS, *Introduzione generale alla Bibbia*, Elledici, Torino 2012;G. PEREGO, *Atlante biblico interdisciplinare*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1998;L. MAZZINGHI, *Istoria Israelului. De la origini până în perioada romană*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș 2012;A. SACCHI, *Israele racconta la sua storia*, Roma 2011;H. SIMIAN-YOFRE, *Metodologia dell'Antico Testamento*, Roma, 1994;J.A. SOGGIN, *Storia d'Israele dalle origini a Bar Kochbà*, Paideia, Brescia 2002.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Analiza unor documente arheologice	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; R. FABRIS, <i>Introduzione generale alla Bibbia</i>
2.	Analiza unor documente epigrafice	problematizare, dezbateri,	2 ore; A. SACCHI, <i>Israele racconta la sua storia</i>
3.	Exerciții de citire a hărților	prelegerea, dezbateri,	2 ore; B.J. BEITZEL, <i>Atlasul Bibliei</i>
4.	Încadrarea spațială a principalelor evenimente biblice	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; G. PEREGO, <i>Atlante biblico interdisciplinare</i>
5.	Încadrarea temporală a principalelor evenimente biblice	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; J.M. ASURMENDI (et alii), <i>Storia, narrativa, apocalittica</i>
6.	Texte biblice cu caracter istoric	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), <i>La Bibbia nel suo contesto</i>
7.	Exegeza unor texte	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; H. SIMIAN-YOFRE, <i>Metodologia dell'Antico Testamento</i>
8.	Teologia istoriei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	4 ore; R. FABRIS, <i>Introduzione generale alla Bibbia</i>

Bibliografie

Referințe principale:

L. ALONSO-SCHÖKEL (et alii), *La Bibbia nel suo contesto*, Paideia, Brescia 1994;
J.M. ASURMENDI (et alii), *Storia, narrativa, apocalittica*, Paideia, Brescia 2003;
B.J. BEITZEL, *Atlasul Bibliei*, Litera, București 2011;
R.E. BROWN – J.A. FITZMYER – R.E. MURPHY, *Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură*, I, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2005;
R. FABRIS, *Introduzione generale alla Bibbia*, Elledici, Torino 2012;
G. PEREGO, *Atlante biblico interdisciplinare*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1998;
L. MAZZINGHI, *Istoria Israelului. De la origini până în perioada romană*, Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș 2012;
A. SACCHI, *Israele racconta la sua storia*, Roma 2011;
H. SIMIAN-YOFRE, *Metodologia dell'Antico Testamento*, Roma, 1994;
J.A. SOGGIN, *Storia d'Israele dalle origini a Bar Kochbà*, Paideia, Brescia 2002.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul Bibliei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	40%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării
25.09.2018

Titular de curs
Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Titular de seminar
Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:
Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie morală generală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regim disciplină	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Participarea la cursurile și seminariile din anii I și II de studiu – <i>Philosophicum</i> – cunoștințe aprofundate de <i>Teologie Fundamentală, Introducere în Sfânta Scriptură, Istoria Bisericii</i> – examene luate
4.2 De competențe	Aplicarea conceptelor de natura <i>Fides et ratio</i> ; abordarea competență a noțiunilor fundamentale ale teologiei morale romano-catolice; Capacitatea de a discerne specificul moralei creștine, care-și are fundamentele, pe de o parte, în mesajul moral al Bibliei, pe altă parte în tradiția eticii filosofice, așa cum s-a dezvoltat aceasta în occidentul catolic; Identificarea competență a elementelor de apropiere, dar și de diferențiere la nivel ecumenic.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs + seminar.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.
--	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a conținutului teologic despre semnificația fundamentelor unei morale creștine;</p> <p>C2. Distincțiile clare între componente unei morale specific creștine și cele specifice unor tendințe recente în gândirea moral-teologică;</p> <p>C3. O viziune clară în privința credibilității moralei creștine în confruntarea cu poziții etice recente, mai puțin favorabile viziunii creștine;</p> <p>C4. Criteriile și aplicarea acestora în observarea atentă a mutațiilor legate de semnificația credinței (la nivel individual, dar și comunitar) într-o societate pluralistă;</p> <p>C5. Deținerea și expunerea argumentelor teologice în favoarea unei culturi bazate pe valorile autentice ale tradiției și experienței creștine, cu deschidere dialogală spre generația viitoare.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât din disciplinele fie ale domeniului teologic, fie din alte domenii, mai ales filosofice, medicale, socio/umane;</p> <p>CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane, etc.;</p> <p>CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a copiilor și tinerilor, dar și a adulților, în vederea unei promovări a culturii și civilizației iubirii;</p> <p>CT4. Aprofundarea cu atenție a treptelor de evoluție privind capacitatea și abilitățile morale ale omului, respectiv creștinului.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale moralei fundamentale;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ credibilitatea moralei creștine, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile unei etici creștine care să acorde importanță <i>semnelor timpului</i>;</p> <p>Exercitarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoare activitatea pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre o etică fundamentală moralei creștine ca bază în formarea teologic-pastorală;</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în efortul de prezentare și dezvoltare a discursului moral creștin;</p> <p>Să fie rezervați în fața unor tendințe din societate, chiar și în unele sectoare din Biserică contrare demnității ființei umane și să promoveze bazele unei culturi creștine și totodată valorile acesteia.</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere generală în Teologia Morală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Conciliul al II-lea din Vatican, Constituția pastorală <i>Gaudium et spes</i> ; A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale</i> ; I. <i>Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

2.	Morala creștină în mesajul Bibliei – prezentare generală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, <i>Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine</i> (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.
3.	Creația ca dar și implicațiile sale morale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, <i>Interpretarea Bibliei în Biserică</i> (15 aprilie 1993), III, A, 3: <i>Enchiridion Vaticanum</i> 13, nr. 3035.
4.	Alianța în Vechiul Testament și normele pentru acțiunea umană	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină <i>Dei Verbum</i> , 14.
5.	Alianța în Isus Cristos și implicațiile sale morale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Rudolf Schnackenburg, <i>Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments</i> (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988), vol. 1: <i>Von Jesus zur Urkirche</i> , vol. 2: <i>Die urchristlichen Verkündiger; Helmut, Merklein, Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu; Würzburg: Echter, 1984;</i>
6.	Criterii biblice pentru reflecția morală – aspecte fundamentale	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, <i>Interpretarea Bibliei în Biserică</i> (15 aprilie 1993), III, A, 3: <i>Enchiridion Vaticanum</i> 13.
7.	Criterii biblice pentru reflecția morală – aspecte specifice	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Wolfgang, Schrage, <i>Etica del Nuovo Testamento</i> , 1999 Brescia. COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, <i>Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine</i> (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.
8.	Esența și scopul omului	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, R.G. De Haro, <i>La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale</i> , Ares, Milano 1995.
9.	Împărăția lui Dumnezeu ca scop ultim al omului	prelegere, problematizare, dezbateri	4 ore, Helmut, Merklein, <i>Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu; Würzburg: Echter, 1984;</i> .
10.	Actul uman	prelegere, problematizare, dezbateri	6 ore, Helmut, Weber, <i>Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort</i> , Gray-Wien-Köln 1991. Johannes, Gründel, <i>Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral</i> (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf. Olivier, Depré, <i>Philosophie morale</i> , Louvain-la-Neuve 2000.
11.	Concluzii și perspective în teologia morală fundamentală	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

Bibliografie*Documente*

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, *Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, *Poporul ebraic și Sfintele sale Scripturi în Biblia creștină* (24 mai 2001): *Enchiridion Vaticanum* 20, nr. 733-1150.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009, nr. 39.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*, 14.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICĂLĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse

Conciliul al II-lea din Vatican, Constituția pastorală *Gaudium et spes*;

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;

Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;

Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.

Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988), vol. 1: *Von Jesus zur Urkirche*, vol. 2: *Die urchristlichen Verkündiger*

Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;

--- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Freiburg-Basel-Wien 1989;

Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung*, München 1998.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Gray-Wien-Köln 1991.

Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamentalmoral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.

Olivier, Depré, *Philosophie morale*, Louvain-la-Neuve ²2000.

Lexika

Francesco, Compagnoni / Giannino, Piana / Salvatore, Privitera (ed.), *Nuovo Dizionario di Teologia Morale*, ⁴1999, Cinisello Balsamo (Milano).

Gerfried W. Hunold, Jochen, Sautmeister (ed.), *Lexikon der christlichen Ethik* (Lexikon für Theologie und Kirche kompakt), Vol. 1+2, Freiburg-Basel-Wien 2003.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere / fundamente ale Teologiei Morale în Magisteriul postconciliar	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină <i>Gaudium et spes</i> .
2.	Veritatis Splendor – așteptări și reacții	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
3.	Introducere: Isus Cristos, adevărata lumină	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
4.	Cristos și răspunsul la problema morală	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
5.	Cristos și morala creștină - Mt 19,16ș.u.	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.

6.	Evangelhia și urmarea lui Cristos	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
7.	Biserica în fața unor tendințe actuale ale teologiei morale	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
8.	Grija pentru o învățătură sănătoasă	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
9.	Raportul dintre libertate și lege	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
10.	Raportul dintre conștiință și adevăr	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
11.	Opțiunea fundamentală și atitudini concrete de comportament	Prezentare text, analiza tematică, problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
12.	Acțiunea morală	Problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
13.	Binele moral pentru binele Bisericii și al lumii	Problematizare	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.
14.	Concluzii / spiritualitate mariană și teologia morală	Analiza tematică	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993; CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993.

Bibliografie*Documente*

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Poporul ebraic și Sfintele sale Scripturi în Biblia creștină* (24 mai 2001): *Enchiridion Vaticanum* 20, nr. 733-1150.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009, nr. 39.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, *Constituția dogmatică despre Revelația divină Dei Verbum*, 14.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse

Conciliul al II-lea din Vatican, *Constituția pastorală Gaudium et spes*;

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

Olivier, Depré, *Philosophie morale*, Louvain-la-Neuve ²2000.
 R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;
 Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclopică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;
 diferite articole din dicționare de teologie morală.
 Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.
 Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988), vol. 1: *Von Jesus zur Urkirche*, vol. 2: *Die urchristlichen Verkündiger*
 Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;
 --- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Herder 1989;
 Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik*, München 1998.
 Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Gray-Wien-Köln 1991.
 Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.
 Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.
 Franz, Böckle, *Fundamentalmoral*, ⁵1991 München.
 Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.
 Lexika
 Francesco, Compagnoni / Giannino, Piana / Salvatore, Privitera (ed.), *Nuovo Dizionario di Teologia Morale*, ⁴1999, Cinisello Balsamo (Milano).
 Gerfried W. Hunold, Jochen, Sautmeister (ed.), *Lexikon der christlichen Ethik* (Lexikon für Theologie und Kirche kompakt), Vol. 1+2, Freiburg-Basel-Wien 2003.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările Bisericii locale și cu situațiile sociale specifice vieții actuale

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei pastorării adecvate în contextul datelor specifice Bisericii locale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Dreptul canonic: Poporul lui Dumnezeu						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	1	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					15
3.7 Total ore studiu individual					97
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în dreptul canonic
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor dreptului canonic. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a dreptului canonic; C2. Dobândirea unor concepte clare despre membrii poporului lui Dumnezeu; C3. O viziune clară despre fiecare categorie din poporul lui Dumnezeu; C4. Capacități necesare în prezentarea identității membrilor poporului lui Dumnezeu; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii membrilor Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițierea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a normelor canonice cu privire membri poporului lui Dumnezeu; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care afectează negativ percepția normativei Bisericii pentru fiecare categorie de credincioși creștini și angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercițierea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic despre fiecare categorie de credincioși din cadrul poporului lui Dumnezeu; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica dreptului canonic; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a categoriilor de credincioși prezenți în cadrul poporului lui Dumnezeu și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	De la „societatea perfectă” la „poporul lui Dumnezeu”	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
2.	Principiile constituționale de egalitate și diversitate	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
3.	Apartenența la poporul lui Dumnezeu: Biserica lui Cristos și Biserica catolică	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
4.	Statutul juridic al credinciosului creștin I	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
5.	Statutul juridic al credinciosului creștin II	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
6.	Codificarea unei diversități problematice: laicul	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
7.	Formarea slujitorilor sacri: dinamici structurale	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.

8.	Formarea slujitorilor sacri: exigențe instituționale și drumuri personale	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
9.	Slujitorii sacri și relația de slujire a poporului lui Dumnezeu	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
10.	Statutul juridic al slujitorilor sacri I	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
11.	Statutul juridic al slujitorilor sacri II	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
12.	O modalitate comună de a acționa: dreptul de asociere I	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
13.	O modalitate comună de a acționa: dreptul de asociere II	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.
14.	Prelaturile personale	Prelegere și dezbateri	1 oră, G. Incitti, <i>Il popolo di Dio</i> , Roma 2007.

Bibliografie

Referințe principale:

G. Incitti, *Il popolo di Dio*, Roma 2007.

Referințe suplimentare:

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapientia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, II, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapientia, Iași 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Viața consacrată: elemente constitutive esențiale	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
2.	Sfaturile evanghelice	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
3.	Carisma sau patrimoniul IVC	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
4.	Autonomia de viață a IVC și relația lor cu autoritatea ecleziastică	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
5.	Dreptul propriu al IVC	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
6.	Puterea proprie a superiorilor și a capitulurilor în IVC	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
7.	Noțiunea teologico-canonică de viață consacrată călugărească	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
8.	Conducerea institutelor călugărești	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
9.	Admiterea candidaților și formarea membrilor	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
10.	Obligațiile și drepturile institutelor și ale membrilor lor	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
11.	Apostolatul institutelor călugărești	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.

12.	Separarea membrilor de institut	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
13.	Institutesle seculare	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.
14.	Societățile de viață apostolică	Prelegere și problematizări	1 oră, M. Pătrașcu, <i>Curs de drept canonic</i> , Iași 2007.

Bibliografie

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapienia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, II, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapienia, Iași 2013.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea normativei Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării	Titular de curs	Titular de seminar
21.09.2018	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș
Data avizării în departament: 27.09.2018	Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu	

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în teologia pastorală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobiuț						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobiuț						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					6
Examinări					3
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

GF5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Culegere de documente, informații, analiză a situațiilor pastorale din Biserica Universală. C2. Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor de pastorație în Biserica locală. C3. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea riscurilor pastorale de la nivel individual și comunitar. C4. Elaborarea de principii și planuri pastorale la nivel individual și comunitar.
Competențe transversale	CT1. Culegere de documente, informații, analiză a situațiilor pastorale din Biserica Universală. CT2. Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor de pastorație în Biserica locală. CT3. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea riscurilor pastorale de la nivel individual și comunitar. CT4. Elaborarea de principii și planuri pastorale la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	identificarea și înțelegerea situațiilor pastorale din Biserica Universală. utilizarea conceptelor, teoriilor și a metodelor de pastorație în Biserica locală. dezvoltarea capacității de evaluare critică a activității lucrătorilor pastorali. inițierea studenților în activitatea practică a instituțiilor de activitate pastorală.
7.2. Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Explice problemele pastorale la nivel individual, familial, de grup, comunitar și social. Descrie mecanismele de intervenție la nivel individual și comunitar. Utilizeze metodele și tehnicile specifice practicii pastorale a Bisericii Universale și locale.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	1. Termenul pastoral la modă 2. Legătura teologiei pastorale cu celelalte discipline teologice	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
2.	1. Unele observații despre teologia pastorală 2. Importanța teologiei și activității pastorale	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
3.	1. Considerații asupra termenului păstor	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
4.	1. Considerații asupra termenului slujire 2. Considerații asupra termenului edificare	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
5.	Sinteza biblică asupra pastorației lui Isus: 1. Unele trăsături pastorale ale lui Isus 2. Stilul pedagogic al lui Isus 3. Invitație la urmarea și la misiunea	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.

	lui Isus		
6.	Pastorația comunităților apostolice: 1. Formarea primelor comunități creștine 2. Biserica de la Ierusalim 3. Sfântul Paul și primele comunități creștine 4. Caracteristicile comunităților apostolice sunt mereu valabile	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
7.	Istoria pastorației Bisericii: 1. Perioada preconstantiniană 2. Perioada constantiniană și postconstantiniană	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
8.	Istoria pastorației Bisericii: 1. Perioada Evului Mediu 2. De la secolul al XIV-lea la secolul al XVI-lea	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
9.	Istoria pastorației Bisericii: 1. Perioada tridentină și posttridentină 2. Secolele al XIX-lea – al XX-lea	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
10.	Unele aspecte istorico pastorale din Moldova	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007.
11.	Sinodul Diecezei de Iași	Prelegere, problematizare, dezbateri,	2 ore, <i>Cartea sinodală</i> .

Bibliografie

- BIFET J.E., *Pastorale per una Chiesa missionaria*, Roma, 1991.
———, *Teologia della evangelizzazione. Spiritualità missionaria*, Roma, 1992.
BIȘOC A., *Parohia. Comunitate de credință, speranță și iubire creștină*, Iași, 2002.
———, *Predicarea cuvântului lui Dumnezeu. Teologie, misiune, formare*, Iași, 2014.
———, *Preotul. Identitate, misiune și formare permanentă*, Iași, 2007.
———, *Sacramentele. Semnele credinței și ale harului*, Iași, 2009.
BORSATO B., *Le sfide alla pastorale d'oggi. Vivere la fede e la Chiesa in modo adulto*, Bologna, 1994.
BRÎNZEU N., *Păstorul și turma (Hodegetica)*, Lugoj, 1930.
BOURGEOIS D., *La pastorale della Chiesa*, Como, 2001.
CARDAROPOLI G., *La pastorale come mediazione salvifica*, Assisi, 1982.
La carità. Teologia e pastorale alla luce di Dio-Agape, Bologna, 1988.
CHIAPPETTA L., *Il manuale del parroco*, Roma, 1997.
La Chiesa locale, Brescia, 1973.
Corso di formazione per animatori della pastorale giovanile e vocazionale, Roma, 1998.
COZZARIN L., *Pietre vive per l'edificio spirituale. Manuale di teologia pastorale*, Roma, 1998.
Creatività dello Spirito e programmazione pastorale, Roma, 1998.
DIECEZA ROMANO-CATOLICĂ DE IAȘI, *Cartea sinodală. Biserica, noul popor al lui Dumnezeu, este trimisă în misiune la oamenii de astăzi*, Iași, 2005.
DUPU C., *Introducere în teologia pastorală*, București, 1993.
FALLICO A., *Pedagogia pastorale. Questa sconosciuta*, Catania, 2000.
FLORISTAN C. – USEROS M., *Teologia dell'azione pastorale*, Roma, 1970.
FRANCESCHI F., *Chiesa di adulti. Finalità, contenuti, metodo di un programma pastorale*, Roma, 1985.
GIGLIOLI A., *Pastorale per l'uomo d'oggi. Un vescovo e una Chiesa per una cristianizzazione moderna*, Torino, 1987.

Giro di boa per la pastorale, Colle don Bosco (Asti), 1976.
GROLLA V., L'agire della Chiesa, lineamenti di teologia dell'azione pastorale, Padova, 1995.
Iniziazione alla pratica della teologia, V, Brescia, 1987.
LANZA S., Introduzione alla teologia pastorale. Teologia dell'azione ecclesiale, Brescia, 1989.
———, La nube e il fuoco, Un percorso di teologia pastorale, Roma, 1995.
MATINO G., Le strutture pastorali, Roma, 1996.
MEO E., Verso una pastorale missionaria, Bologna, 1989.
Metodologia teologica, Milano, 1994.
MIDALI M., Teologia pratica, 2 vol., Roma, 2000.
Missiologia oggi, Roma, 1985.
MÜLLER J., Pastoraltheologie. Ein Handbuch für Studium und Seelsorge, Styria, Wien, 1993.
MÜLLER K., Teologia della missione, Bologna, 1991.
Nuove strategie pastorali, Milano, 1989.
PACOMIO L., Teologia pastorale e azione pastorale, Casale Monferrato, 1992.
Per una pastorale che si rinnova, Torino, 1981.
PIGNATIELLO L.M., Comunicare la fede. Saggi di teologia pastorale, Milano, 1996.
PINTOR S., L'uomo via della Chiesa. Elementi di teologia pastorale, Bologna, 1992.
POUPARD P., La Chiesa davanti alla sfida dell'ateismo contemporaneo, Casale Monferrato, 1984.
Progetto pastorale e cura della fede, Milano, 1996.
PUCCINELLI M., Appunti di pastorale, Roma, 1979.
RAHNER K., Fondamenti della teologia pastorale, Brescia, 1970.
DALLA ROSA S., Il servizio della Chiesa. Breve corso di teologia pastorale fondamentale, Torino, 1989.
SEUMOIS A., Teologia missionaria, Bologna, 1993.
SEVESO B., Edificare la Chiesa, La teologia pastorale e i suoi problemi, Torino, 1982.
SPIAZZI R., Il ministero pastorale oggi. Manuale teologico-pratico per le scuole di formazione ecclesiastica, Rovigo, 1979.
SZENTMARTONI M., Introduzione alla teologia pastorale, Casale Monferrato, 1992
Tempi nuovi per la pastorale, Roma, 1996.
La teologia pastorale. Natura e compiti, Bologna, 1990.
Teologia pastorale in Europa. Panoramica e approfondimenti, Padova, 2002.
Vivere ed edificare la Chiesa, Bologna, 1995.
ZULEHNER M. P., Teologia pastorale, 4 vol., Brescia, 1992.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Istoria teologiei pastorale	prelegerea, problematizare, dezbateri	2 ore, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapiientia, Iași 2007.
2.	Mișcarea care a pregătit cotitura conciliară	prelegerea, problematizare, dezbateri	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapiientia, Iași 2007
3.	Viziunea pastorală a Conciliului al II-lea din Vatican:	prelegerea, problematizare, dezbateri	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapiientia, Iași 2007
4.	Dreptul-datoria tuturor de a se implica în acțiunile pastorale	prelegerea, problematizare, dezbateri	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapiientia, Iași 2007
5.	Învățătura conciliară despre teologia pastorală	problematizare, dezbateri,	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapiientia, Iași 2007
6.	Caracteristici pastorale deosebite	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapiientia, Iași 2007

7.	Doctrina pastorală postconciliară:	problematizare, dezbateri,	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
8.	Curenți pastorale postconciliare	prelegerea, problematizare	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
9.	Unele manuale de teologie pastorală	prelegerea, problematizare	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
10.	Locurile teologice	prelegerea, problematizare	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
11.	Misterul lui Dumnezeu și al omului	prelegerea, problematizare	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
12.	1. Concretizarea istorică a harului mântuirii 2. Harul și misiunea mântuitoare a Bisericii	problematizare, dezbateri,	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
13.	Mântuirea creștină și drepturile omului	problematizare, dezbateri	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007
14.	Pastorație pentru dezvoltarea globală a omului	dezbateri	1 oră, A. BIȘOC, <i>Introducere în teologia pastorală</i> , Sapientia, Iași 2007

Bibliografie

- BIFET J.E., *Pastorale per una Chiesa missionaria*, Roma, 1991.
———, *Teologia della evangelizzazione. Spiritualità missionaria*, Roma, 1992.
BIȘOC A., *Parohia. Comunitate de credință, speranță și iubire creștină*, Iași, 2002.
———, *Predicarea cuvântului lui Dumnezeu. Teologie, misiune, formare*, Iași, 2014.
———, *Preotul. Identitate, misiune și formare permanentă*, Iași, 2007.
———, *Sacramentele. Semnele credinței și ale harului*, Iași, 2009.
BORSATO B., *Le sfide alla pastorale d'oggi. Vivere la fede e la Chiesa in modo adulto*, Bologna, 1994.
BRÎNZEU N., *Păstorul și turma (Hodegetica)*, Lugoj, 1930.
BOURGEOIS D., *La pastorale della Chiesa*, Como, 2001.
CARDAROPOLI G., *La pastorale come mediazione salvifica*, Assisi, 1982.
La carità. Teologia e pastorale alla luce di Dio-Agape, Bologna, 1988.
CHIAPPETTA L., *Il manuale del parroco*, Roma, 1997.
La Chiesa locale, Brescia, 1973.
Corso di formazione per animatori della pastorale giovanile e vocazionale, Roma, 1998.
COZZARIN L., *Pietre vive per l'edificio spirituale. Manuale di teologia pastorale*, Roma, 1998.
Creatività dello Spirito e programmazione pastorale, Roma, 1998.
DIECEZA ROMANO-CATOLICĂ DE IAȘI, *Cartea sinodală. Biserica, noul popor al lui Dumnezeu, este trimisă în misiune la oamenii de astăzi*, Iași, 2005.
DUPU C., *Introducere în teologia pastorală*, București, 1993.
FALLICO A., *Pedagogia pastorale. Questa sconosciuta*, Catania, 2000.
FLORISTAN C. – USEROS M., *Teologia dell'azione pastorale*, Roma, 1970.
FRANCESCHI F., *Chiesa di adulti. Finalità, contenuti, metodo di un programma pastorale*, Roma, 1985.
GIGLIOLI A., *Pastorale per l'uomo d'oggi. Un vescovo e una Chiesa per una cristianizzazione moderna*, Torino, 1987.
Giro di boa per la pastorale, Colle don Bosco (Asti), 1976.
GROLLA V., *L'agire della Chiesa, lineamenti di teologia dell'azione pastorale*, Padova, 1995.
Iniziazione alla pratica della teologia, V, Brescia, 1987.
LANZA S., *Introduzione alla teologia pastorale. Teologia dell'azione ecclesiale*, Brescia, 1989.
———, *La nube e il fuoco, Un percorso di teologia pastorale*, Roma, 1995.
MATINO G., *Le strutture pastorali*, Roma, 1996.
MEO E., *Verso una pastorale missionaria*, Bologna, 1989.

Metodologia teologica, Milano, 1994.
MIDALI M., Teologia practica, 2 vol., Roma, 2000.
Missiologia oggi, Roma, 1985.
MÜLLER J., Pastoraltheologie. Ein Handbuch für Studium und Seelsorge, Styria, Wien, 1993.
MÜLLER K., Teologia della missione, Bologna, 1991.
Nuove strategie pastorali, Milano, 1989.
PACOMIO L., Teologia pastorale e azione pastorale, Casale Monferrato, 1992.
Per una pastorale che si rinnova, Torino, 1981.
PIGNATIELLO L.M., Comunicare la fede. Saggi di teologia pastorale, Milano, 1996.
PINTOR S., L'uomo via della Chiesa. Elementi di teologia pastorale, Bologna, 1992.
POUPARD P., La Chiesa davanti alla sfida dell'ateismo contemporaneo, Casale Monferrato, 1984.
Progetto pastorale e cura della fede, Milano, 1996.
PUCCINELLI M., Appunti di pastorale, Roma, 1979.
RAHNER K., Fondamenti della teologia pastorale, Brescia, 1970.
DALLA ROSA S., Il servizio della Chiesa. Breve corso di teologia pastorale fondamentale, Torino, 1989.
SEUMOIS A., Teologia missionaria, Bologna, 1993.
SEVESO B., Edificare la Chiesa, La teologia pastorale e i suoi problemi, Torino, 1982.
SPIAZZI R., Il ministero pastorale oggi. Manuale teologico-pratico per le scuole di formazione ecclesiastica, Rovigo, 1979.
SZENTMARTONI M., Introduzione alla teologia pastorale, Casale Monferrato, 1992
Tempi nuovi per la pastorale, Roma, 1996.
La teologia pastorale. Natura e compiti, Bologna, 1990.
Teologia pastorale in Europa. Panoramica e approfondimenti, Padova, 2002.
Vivere ed edificare la Chiesa, Bologna, 1995.
ZULEHNER M. P., Teologia pastorale, 4 vol., Brescia, 1992.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, comunitare, instituționale pentru elaborarea programelor și strategiilor de intervenție specifice zonei de acțiune

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Pe parcurs	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea de planuri pastorale	LP	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la minimum 50% dintre activitățile desfășurate și elaborarea a minim 50% din cerințele cursului			

Data completării	Titular de curs	Titular de seminar
25.09.2018		
	Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobiuț	Lect. univ. dr. pr. Daniel Iacobiuț
Data avizării în departament: 27.09.2018	Director de departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu	

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologia și patristica: până la Conciliul de la Niceea						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					15
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de istorie a Bisericii din epoca antică
4.2 De competențe	Abilitatea de contextualizare a autorilor studiați în epoca antichității creștine

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei patristice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele patristice în activitățile culturale și pastorale. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica cunoașterea vieții, operelor și învățăturii Sfinților Părinți pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) formarea capacității de a ilustra contribuția dată de Părinții Bisericii pentru transmiterea fidelă a adevărilor revelate; II) analiza Părinților Bisericii drept martori privilegiați ai Tradiției; III) cunoașterea vieții, operelor și gândirii Sfinților Părinți; III) asimilarea bogăției culturale, spirituale și apostolice a Părinților Bisericii; IV) situarea în propriul context istoric al activității literare și pastorale a Sfinților Părinți.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Explice noțiunile fundamentale de: patristică, patrologie, părinte al Bisericii, părinți apostolici, părinți apologeti. Descrie contribuția specifică a fiecărui părinte al Bisericii la aprofundarea credinței. Individualizeze operele principale ale autorilor studiați și să le precizeze structura.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiunea de părinte al Bisericii: definiția clasică și cea modernă	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; D.G. Pătrascu, <i>Patrologie și patristică I</i>
2.	Istoria studiilor patristice și importanța lor	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; D.G. Pătrascu, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Introducere la Părinții Apostolici	prelegerea, problematizare	2 ore; D.G. Pătrascu, <i>Patrologie și patristică I</i>
4.	Didahia	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
5.	Clement Romanul	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
6.	Ignațiu de Antiohia	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs

7.	Policarp de Smirna	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
8.	Papias din Hierapolis; Odele lui Solomon	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
9.	Scrisoarea lui Pseudo-Barnaba	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
10.	Păstorul lui Hermas	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
11.	Introducere la Părinții apologeți	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
12.	Iustin	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
13.	Atenagora din Atena	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
14.	Către Diognet	prelegere, problematizare,	2 ore; suport curs

Bibliografie

Referințe principale:

B. Altaner, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. Beatrice, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. Bota, *Patrologia*, Viața Creștină, Cluj-Napoca 2002; A. Hamman, *Părinții Bisericii*, Sapienția, Iași 2005; B.C. Maritano, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. Pătrașcu, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. Peters, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Instrucțiunea „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbiterale”	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; Congregația pentru educația catolică, „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbiterale”
2.	Instrumentele pentru studiul Sfinților Părinți	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. Pătrașcu, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Principalele etape ale perioadei patristice	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Ecleziologia din Didahia	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Statutul Bisericii din Roma în Scrisoarea către Corinteni a lui Clement Romanul	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
6.	Scrisoarea către Romani a lui Ignațiu de Antiohia	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Ereziile din timpul lui Ignațiu de Antiohia	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
8.	Martiriul lui Policarp din Smirna	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
9.	Raportul dintre vechea și noua Alianță în Scrisoarea lui Pseudo-Barnaba	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
10.	Penitența în Păstorul lui Hermas	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

11.	Tematici specifice părinților apologeți	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
12.	Celebrarea euharistică la Iustin	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Creștinismul drept adevărata filozofie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Identitatea creștinului în Către Diognet	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

B. Altaner, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. Beatrice, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. Bota, *Patrologia*, Viața Creștină, Cluj-Napoca 2002; Congregația pentru Educația Catolică, „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbitereale”, Città del Vaticano 1989; A. Hamman, *Părinții Bisericii*, Sapiența, Iași 2005; B.C. Maritano, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. Pătrașcu, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. Peters, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul și gândirea Sfinților Părinți.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea de lucrări	Evaluare pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

22.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în Teologia Spirituală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. pr. Iacobuț Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. pr. Iacobuț Daniel						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, sală de audiție					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități: participări la concerte, spectacole, opere.					11
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei spirituale. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a teologiei spirituale;</p> <p>C2. Dobândirea unor concepte clare despre fundamentul teologic al credinței Bisericii;</p> <p>C3. O viziune clară despre spiritualitatea creștină, prin care creștinii au acces la harul mântuirii;</p> <p>C4. Capacități necesare în prezentarea spiritualității creștine atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi;</p> <p>C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară;</p> <p>CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.;</p> <p>CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă;</p> <p>CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a spiritualității creștine;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte a afectează negativ spiritualitatea creștină și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii;</p> <p>Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța spiritualității în viața credincioșilor;</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica credinței;</p> <p>Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței spiritualității creștine și să fie promotorii unei culturi bazate pe credința creștină.</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni generale: 1. Fixarea termenilor: spiritualitate; asceză; mistică; pietate; desăvârșire; sfințenie;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
2.	2. Lumea în care trăim: lumea creată; lumea ca datorie și vocație.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
3.	3. Experiența spirituală: procesul experienței, ce este experiența, experiența spirituală, liniile biblice ale experienței spirituale, „școlile” de spiritualitate.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
4.	4. Teologia spirituală ca știință teologică: drumul istoric al teologiei spirituale, obiectul de studiu „Teologia spirituală”, mistagogia și pastorală spiritualității	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.

5.	II. Scopul vieții noastre: 1. Gloria lui Dumnezeu.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
6.	2. Mântuirea noastră.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
7.	3. Sfințirea noastră.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
8.	4. Întâlnirea cu Cristos în Duhul Sfânt.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
9.	5. Rolul lui Cristos în sfințirea noastră.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
10.	6. Maria, mamă și mijlocitoare.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
11.	III: Protagoniștii vieții spirituale. 1. Viața spirituală ca „drum”.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
12.	2. Sfânta Treime: principiul și scopul vieții spirituale.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
13.	3. Omul: o ființă făcută de Dumnezeu pentru Dumnezeu.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
14.	4. Misterul Bisericii.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.

Bibliografie:

E. Ancilli, ed., *Dizionario Enciclopedico di Spiritualità*, I-III, Roma 19902; J. Aumann, *Teologia spirituale*, Roma 1980; A.Ch. Bernard, *Teologia spirituale*, Roma 1982; L. Borriello – E. Caruana – M.R. Del Genio – N. Suffi, ed., *Dizionario di mistica*, LEV, Citta del Vaticano 1998; C. Fodor, *Cântare sfințeniei*, Sapienia, Iași 2007; T. Goffi – B. Secondin, ed., *Nuovo Dizionario di Spiritualità*, Roma 1979; F. Ruiz, *Le vie dello Spirito*, EDB, Bologna 1999; B. Secondin - T. Goffi, *Corso di spiritualità*, Queriniana, Brescia 1989; T. Špidlik, *Izvoarele luminii*, Iași 1994.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni generale: 1. Fixarea termenilor: spiritualitate; asceză; mistică; pietate; desăvârșire; sfințenie;	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
2.	2. Lumea în care trăim: lumea creată; lumea ca datorie și vocație.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
3.	3. Experiența spirituală: procesul experienței, ce este experiența, experiența spirituală, liniile biblice ale experienței spirituale, „școlile” de spiritualitate.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
4.	4. Teologia spirituală ca știință teologică: drumul istoric al teologiei spirituale, obiectul de studiu „Teologia spirituală”, mistagogia și pastorală spiritualității.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.
5.	II. Scopul vieții noastre: 1. Gloria lui Dumnezeu.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapienia, Iași 2007.

6.	2. Mântuirea noastră.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
7.	3. Sfințirea noastră.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
8.	4. Întâlnirea cu Cristos în Duhul Sfânt.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
9.	5. Rolul lui Cristos în sfințirea noastră.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
10.	6. Maria, mamă și mijlocitoare.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
11.	III: Protagonistii vieții spirituale. 1. Viața spirituală ca „drum”.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
12.	2. Sfânta Treime: principiul și scopul vieții spirituale.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
13.	3. Omul: o ființă făcută de Dumnezeu pentru Dumnezeu.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.
14.	4. Misterul Bisericii.	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, C. Fodor, <i>Cântare sfințeniei</i> , Sapientia, Iași 2007.

Bibliografie:

E. Ancilli, ed., *Dizionario Enciclopedico di Spiritualità*, I-III, Roma 19902; J. Aumann, *Teologia spirituale*, Roma 1980; A.Ch. Bernard, *Teologia spirituale*, Roma 1982; L. Borriello – E. Caruana – M.R. Del Genio – N. Suffi, ed., *Dizionario di mistica*, LEV, Citta del Vaticano 1998; C. Fodor, *Cântare sfințeniei*, Sapientia, Iași 2007; T. Goffi – B. Secondin, ed., *Nuovo Dizionario di Spiritualità*, Roma 1979; F. Ruiz, *Le vie dello Spirito*, EDB, Bologna 1999; B. Secondin - T. Goffi, *Corso di spiritualità*, Queriniana, Brescia 1989; T. Špidlik, *Izvoarele luminii*, Iași 1994.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. dr. pr. Iacobiuț Daniel

Lect. dr. pr. Iacobiuț Daniel

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Anul IV (2018-2019)
Semestrul II

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie dogmatică: Antropologia						
2.2 Titularul activităților de curs	Asist dr. pr. Ciprian Bejan Piser						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist dr. pr. Ciprian Bejan Piser						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					18
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					10
Examinări					3
Alte activități					0

3.7 Total ore studiu individual	69
3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Număr de credite	5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Teologie trinitară, Cristologie, Pneumatologie, Ecleziologie
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor teologiei dogmatice. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a conținutului teologic despre învățătura Bisericii cu privire la creație, om, păcat și har;</p> <p>C2. Dobândirea unor concepte clare despre fundamentul teologic al concepției creștine despre lume și om;</p> <p>C3. O viziune clară despre creație, om, păcat și har;</p> <p>C4. Capacități necesare în prezentarea antropologiei creștine atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi;</p> <p>C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară;</p> <p>CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.;</p> <p>CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă;</p> <p>CT4. Exercițierea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale învățăturii Bisericii despre creație, om, păcat și har;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ antropologia creștină și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii;</p> <p>Exercițierea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre creație, om, păcat și har;</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în viziunea despre om, lume, păcat și mântuire;</p> <p>Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței gândirii antropologice creștine și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Creația și mântuirea în Vechiul Testament	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
2.	Creația în Noul Testament. Creația în Cristos	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
3.	Relația dintre creație și mântuire. Reflecție sistematică	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Omul și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.

4.	Istoria lumii și istoria mântuirii	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
5.	Universalitatea mântuirii în Cristos	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
6.	Sfânta Treime și creația	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
7.	Creația și autonomia realității temporale	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
8.	Libertatea creației	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
9.	Scopul creației. Creația „din nimic”	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
10.	Fidelitatea lui Dumnezeu față de opera sa	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
11.	Noțiunile antropologice din Vechiul Testament. Noțiunile antropologice din Noul Testament	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
12.	Unitatea ființei umane în pluralitatea dimensiunilor sale	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
13.	Om creat după imaginea și asemănarea lui Dumnezeu	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.
14.	Om, ființă personală și liberă. Om creat ca ființă socială	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, Șt. LUPU, <i>Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică</i> , Iași 2010.

Bibliografie

Referințe principale:

Șt. Lupu, *Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică*, Iași 2010.

Referințe suplimentare:

E. Ferent, *Antropologia creștină*, Presa Bună, Iași 1997; Idem, *Noua făptură în Cristos Isus. Trăirea harului creator*, Sapientia, Iași 2001; P. Haffner, *Il mistero della creazione*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1999; B.J. Hilberath, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina della grazia”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 9-58; L.F. Ladaria, *Antropologia teologica*, Piemme, Casale Monferrato

1995; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina della creazione”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 145-279; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație*, Iași 2014.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Trinitatea ca fundament al creației	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
2.	Suveranitatea acțiunii creatoare divine în creatio <i>ex nihilo</i>	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
3.	Libertatea Creatorului și sensul divin al creației	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
4.	Calea pe care Dumnezeu o parcurge cu creația: conservarea și providența	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
5.	Credința creștină în creație și concepția evolutivă a științelor naturale	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
6.	Omul ca făptură în raport direct cu Dumnezeu	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
7.	Fundamentele antropologiei creștine	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
8.	Creația ca misiune a omului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
9.	Existența îngerilor în mărturiile revelației, pe fundalul conștiinței lumii secularizate	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
10.	Dezvoltarea învățaturii despre îngeri în istoria teologiei și a dogmelor	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
11.	Îngerii în înțelegerea credinței	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
12.	Realitatea și limitele puterilor răului	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.

13.	Începutul binecuvântat al omului	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.
14.	Căderea în păcat și consecințele sale universale: păcatul originar și „păcatul strămoșesc”	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, <i>Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație</i> , Iași 2014.

Bibliografie

E. Ferent, *Antropologia creștină*, Presa Bună, Iași 1997; Idem, *Noua făptură în Cristos Isus. Trăirea harului creator*, Sapientia, Iași 2001; P. Haffner, *Il mistero della creazione*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1999; B.J. Hilberath, „Vita in virtù dello Spirito. Dottrina della grazia”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, II, 9-58; L.F. Ladaria, *Antropologia teologica*, Piemme, Casale Monferrato 1995; Șt. Lupu, *Om și lumea: creați pentru gloria lui Dumnezeu. Introducere în antropologia teologică*, Iași 2010; D. Sattler-Th. Schneider, „Il Dio della vita. Dottrina della creazione”, în *Nuovo corso di Dogmatica*, ed. Th. Schneider, I, Queriniana, Brescia 1995, 145-279; L. Scheffczyk – A. Ziegenaus, *Creația ca început al mântuirii - Învățătura despre creație*, Iași 2014.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Asist dr. pr. Ciprian Bejan Piser

Asist dr. pr. Ciprian Bejan Piser

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Științe biblice: Evangheliile sinoptice						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					5
Examinări					4
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de exegeză a textelor Noului Testament
4.2 De competențe	Abilitatea de aplicare a unei metode exegetice în analiza textelor biblice

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei biblice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu. C6. Însușirea și exersarea unei metode corecte de interpretare a textelor biblice.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele biblice în activitățile pastorale, mai ales în cateheză, predică și discuțiile cu alte persoane. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica știința biblică într-un dialog constructiv și inovativ al Bisericii cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	1) însușirea noțiunilor și competențelor de bază pentru a putea avea acces la cunoașterea și studiul literaturii evanghelice; 2) dobândirea unor cunoștințe de bază referitoare la temele ce permit abordarea mai științifică a universului literaturii și teologiei evangheliilor sinoptice.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Explice conceptele teologice de bază cu care se exprimă evangheliștii. Descrie contextul istoric și social în care au apărut scrierile evanghelice. Analizeze exegetic unele texte reprezentative din evanghelii.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Contextul cultural și istoric al apariției evangheliilor	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
2.	Context religios	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
3.	Aspecte literare ale evangheliei	prelegerea, problematizare	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
4.	Formarea evangheliei	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
5.	Problema sinoptică	prelegerea, demonstrație	2 ore; I.P. Grech, <i>Tradizione sinottica</i>
6.	Istoria interpretării evangheliilor	prelegerea, demonstrație	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>

7.	Evanghelia după sf. Marcu	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
8.	Mc 6 și 10: exegeza	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
9.	Teologia	prelegerea, problematizare	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. , <i>Vangeli sinottici</i>
10.	Evanghelia după sf. Matei	prelegerea, problematizare	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
11.	Mt 28,16-20: exegeza	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
12.	Teologia lui Matei	prelegerea, problematizare	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
13.	Evanghelia după sf. Luca	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
14.	Lc 4,16-30: exegeza	problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs

Bibliografie Referințe principale:

Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, *Evangheliile sinoptice (Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură)*, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș 2005;

I.P. Grech, *Tradizione sinottica*, Roma 2000;

M. Laconi, *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Leumann (TO) 1994;

X. Léon-Dufour, *I vangeli e la storia di Gesù*, Milano 1968;

E. Lohse, *L'ambiente del Nuovo Testamento*, Brescia 1993;

R.A. Monasterio – A.R. Carmona, *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Brescia 1995;

G. Rossé, *Il Vangelo di Luca*, Città Nuova, Roma 1992.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Contextul NT	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
2.	Evanghelia: gen literar, forma	problematizare, dezbatere,	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
3.	Evoluția interpretării evangheliilor	prelegerea, dezbatere,	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
4.	Evanghelia după sf. Marcu	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; suport curs
5.	Mc 10: exegeza	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; suport curs
6.	Teologia la Marcu	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
7.	Adevărul evangheliilor	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; suport curs
8.	Caracteristici ale evangheliei după Matei	prelegerea, problematizare, dezbatere,	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>

9.	Evanghelia după Matei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>
10.	Mt 18: exegeza	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
11.	Teologia evangheliei după sf. Matei	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
12.	Evanghelia după sf. Luca	prelegerea, dezbateri,	2 ore; M. Laconi, <i>Vangeli sinottici</i>
13.	Opera lui Luca	prelegerea, problematizare, dezbateri,	2 ore; suport curs
14.	Teologia evangheliei după sf. Luca	problematizare, dezbateri,	2 ore; R.A. Monasterio – A.R. Carmona, <i>Vangeli sinottici</i>

Bibliografie

Brown – J.A. Fitzmyer – R.E. Murphy, *Evangeliiile sinoptice (Introducere și comentariu la Sfânta Scriptură)*, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș 2005;
 I.P. Grech, *Tradizione sinottica*, Roma 2000;
 M. Laconi, *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Leumann (TO) 1994;
 X. Léon-Dufour, *I vangeli e la storia di Gesù*, Milano 1968;
 E. Lohse, *L'ambiente del Nuovo Testamento*, Brescia 1993;
 R.A. Monasterio – A.R. Carmona, *Vangeli sinottici e Atti degli Apostoli*, Brescia 1995;
 G. Rossé, *Il Vangelo di Luca*, Città Nuova, Roma 1992.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul Bibliei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	60%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea unei lucrări	Lucrare scrisă	40%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2018

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Morală virtuților						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestrul	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regim disciplină	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					6
Examinări					3
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Participarea la cursurile și seminariile de <i>Teologie Morală fundamentală</i> (baze biblice și actul uman) – examene luate
4.2 De competențe	Aplicarea conceptelor de teologie morală fundamentală la tematica tratatelor despre <i>lege-conștiință-păcat</i> ; Capacitatea de identificare a conceptelor <i>lege-conștiință-păcat</i> și integrarea lor într-o analiză teologică sistematică; Posibilitatea de diferențiere a fenomenelor legate de <i>lege-conștiință-păcat</i> în vieții tradiționale și cea actuală.

GF5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs / seminar.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a triadei <i>lege-conștiință-păcat</i>, ca discurs teologic al Bisericii;</p> <p>C2. Distincțiile clare între componentele <i>lege-conștiință-păcat</i>, totodată sesizarea și argumentarea critică în fața unor fenomene sociale înacceptabile la nivel moral cu viziunea Bisericii (creștin, catolic);</p> <p>C3. O viziune clară în privința pledoariei pentru o prezentare credibilă a Bisericii în mijlocul societății de astăzi pe tematica de mai sus;</p> <p>C4. Criteriile și aplicarea acestora în observarea atentă a mutațiilor din cadrul vieții sociale, numirea atentă a efectelor/situațiilor noi precum și a cauzelor acestora;</p> <p>C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea unui discurs credibil și acceptabil al Bisericii în societatea de astăzi, în care să se afle în centru <i>providența, vocea și milostivirea divină</i>, cu raportare preferabilă la condiția și demnitatea persoanei umane, la valoarea vieții personale și comunitare.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală cât și în cea comunitară;</p> <p>CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane, etc.;</p> <p>CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă;</p> <p>CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative din cadrul vieții sociale în care <i>lege-conștiință-păcat</i> joacă un rol important sau chiar decisiv.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a elementelor constitutive ale triadei <i>lege-conștiință-păcat</i>;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ viața socială și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile unei culturi de inspirație creștină;</p> <p>Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre învățătura Bisericii privind cele trei tratate: <i>lege-conștiință-păcat</i>.</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente legate de aceste tratate, la nivel de viață individuală, dar și comunitară;</p> <p>Să fie rezervați în fața unor tendințe din societatea de azi, contrare demnității omului ca individ, dar și ca membru în societate, și să promoveze bazele binelui comun în care să fie <i>respect pentru lege, apreciere pentru conștiință și înțelegere pentru păcat</i> (în primul rând pentru om).</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere: semnificația tratatelor despre <i>lege, conștiință și păcat</i>	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, București 1993. DBK, <i>Katholischer Erwachsenenkatechismus</i> , Bd. II, 1995.
2.	Legea – percepția noțiunii de lege în morală de ieri și de azi	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989; Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
3.	Legea lui Dumnezeu în Sfânta Scriptură	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Biblia și morală. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine</i> (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

4.	Legea morală <i>naturală</i>	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, <i>În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale</i> , Città del Vaticano 2009.
5.	Obligația morală a legii Legislatorul și supusul	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Aurel, Percü, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000. A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;
6.	Conștiința – perceperea ei în morala de ieri și de azi	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Eberhard, Schockenhoff, <i>Wie gewiss ist das Gewissen? Eine ethische Orientierung</i> , Freiburg – Basel – Wien 2003.
7.	Natura conștiinței creștine	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Peter, Fonk, <i>Das Gewissen. Was es ist – wie es wirkt – wie weit es bindet</i> , Regensburg 2004. Aurel, Percü, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000.
8.	Geneza conștiinței	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Helmut, Weber, <i>Allgemeine Moralthologie. Ruf und Antwort</i> , Graz-Wien-Köln 1991.
9.	Conștiința, normă interiorizată de moralitate	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, <i>Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung</i> , München 1998.
10.	Păcatul – simțul păcatului perceput altădată și astăzi	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Gesine, Schwan, <i>Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens</i> , Frankfurt am Main ³ 1997. Arnold, Köpcke-Duttler, <i>Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch</i> , Nainz 1990.
11.	Natura păcatului	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
12.	Diferite împărțiri ale păcatului	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Aurel, Percă, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000.
13.	Izvoarele păcatului; Chemarea la convertire	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Georg, Fischer / Knut, Backhaus, <i>Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments</i> , Würzburg 2000.
14.	Responsabilitatea pentru păcatele altora; cooperarea la păcat	prelegere, problematizare, dezbateri	2 ore, Aurel, Percă, <i>Lege – conștiință – păcat</i> , Iași 2000. A. Günthör, <i>Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale</i> , Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

Bibliografie*Izvoare primare:*

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserică în lumea de azi *Gaudium et spes*.

CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993.

Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, *Compendiu de doctrină socială a Bisericii*, Iași 2007-

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion*

Vaticanum 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse:

Aurel, Percă, *Lege – conștiință – păcat*, Iași 2000.

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;

Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;

Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.

Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988).

Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;

--- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Freiburg-Basel-Wien 1989;

Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung*, München 1998.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.

Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamentalmoral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.

Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.

Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.

Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.

Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.

Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

Josef, Schreiner, *An deinen Geboten habe ich meine Freude. Zur Ethik des Alten Testaments*, Würzburg 1997.

Eberhard, Schockenhoff, *Wie gewiss ist das Gewissen? Eine ethische Orientierung*, Freiburg – Basel – Wien 2003.

Stephan, Ernst, *Grundfragen theologischer Ethik. Ein Einführung*, Münschen 2009.

Peter, Fonk, *Das Gewissen. Was es ist – wie es wirkt – wie weit es bindet*, Regensburg 2004.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamentalmoral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.

Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.

Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.

Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.

Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.

Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Învățătura CBC despre <i>lege, conștiință, păcat</i> – prezentare generală	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
2.	Posibilitatea unei <i>conștiințe sociale</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare,	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB,

		contextualizare	București 1993;
3.	Lege – <i>Legea morală Har și îndreptățire</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
4.	Lege – <i>Biserica, mamă și învățătoare / poruncile Bisericii</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
5.	Conștiință – <i>conștiința morală</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
6.	Conștiința – <i>formarea conștiinței</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
7.	Conștiința – <i>a alege conform conștiinței</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
8.	Conștiința – <i>judecata eronată</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	6 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
9.	Păcatul – <i>milostivirea divină</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare, contextualizare	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
10.	Păcatul – <i>Diversitatea păcatelor</i>	Prezentare text, analiza tematică, problematizare,	2 ore, CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993. Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Veritatis Splendor</i> (6 august 1993), ARCB, București 1993;
11.	Concluzii – <i>Proliferarea păcatului</i>	Analiza tematică, Contextualizare, aplicare	2 ore, Gesine, Schwan, <i>Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens</i> , Frankfurt am Main ³ 1997. D. Barbu, ed., <i>Firea românilor</i> .

Bibliografie*Izvoare primare:*

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Revelația divină *Dei Verbum*.

CONCILIUL ECUMENIC AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserică în lumea de azi *Gaudium et spes*.

CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, Partea III, București 1993.

Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, *Compendiu de doctrină socială a Bisericii*, Iași 2007-

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Biblia și morala. Rădăcinile biblice ale acțiunii creștine* (11 mai 2008), Città del Vaticano 2008.

COMISIA TEOLOGICĂ INTERNAȚIONALĂ, *În căutarea unei etici universale: nouă privire asupra legii naturale*, Città del Vaticano 2009.

COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, *Interpretarea Bibliei în Biserică* (15 aprilie 1993), III, A, 3: *Enchiridion Vaticanum* 13, nr. 3035.

DEUTSCHE BISCHOFSKONFERENZ, *Katholischer Erwachsenenkatechismus*, Bd. II, 1995.

Resurse:

Aurel, Percă, *Lege – conștiință – păcat*, Iași 2000.

A. Günthör, *Chiamata e risposta. Una nuova teologia morale. I. Morale generale*, Edizioni Paoline, Cinisello Balsamo 1989;

R.G. De Haro, *La vita cristiana. Corso di teologia morale fondamentale*, Ares, Milano 1995;

Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Veritatis Splendor* (6 august 1993), ARCB, București 1993;

Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, Vatican/Roma 2013.

Rudolf Schnackenburg, *Die sittliche Botschaft des Neuen Testaments* (Herders theologischer Kommentar zum Neuen Testament, Supplementband 2; Freiburg 1986–1988).

Helmut, Merklein, *Die Gottesherrschaft als Handlungsprinzip. Untersuchung zur Ethik Jesu*; Würzburg: Echter, 1984;

--- // ---, *Neues Testament und Ethik*; Freiburg u.a.: Freiburg-Basel-Wien 1989;

Stephan, Ernst / Ägidius, Engel, *Grundkurs christliche Ethik – Werkbuch für Schule, Gemeinde und Erwachsenenbildung*, München 1998.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.

Livio, Melina / Stephan, Kampowski (ed.), *Come insegnare teologia Morale? Prospettive di rinnovamento nelle recenti proposte di esposizione sistematica*, Siena 2009.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamental moral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.

Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.

Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.

Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.

Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.

Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

Josef, Schreiner, *An deinen Geboten habe ich meine Freude. Zur Ethik des Alten Testaments*, Würzburg 1997.

Eberhard, Schockenhoff, *Wie gewiss ist das Gewissen? Eine ethische Orientierung*, Freiburg – Basel – Wien 2003.

Stephan, Ernst, *Grundfragen theologischer Ethik. Ein Einführung*, Münschen 2009.

Peter, Fonk, *Das Gewissen. Was es ist – wie es wirkt – wie weit es bindet*, Regensburg 2004.

Helmut, Weber, *Allgemeine Moraltheologie. Ruf und Antwort*, Graz-Wien-Köln 1991.

Wolfgang, Schrage, *Etica del Nuovo Testamento*, 1999 Brescia.

Franz, Böckle, *Fundamental moral*, ⁵1991 München.

Johannes, Gründel, *Leben aus christlicher Verantwortung. Ein Grundkurs der Moral* (Vol. 1 – Grundlegungen), 1991 Düsseldorf.

Adolf, Exeler, *In Gottes Freiheit leben. Die Zehn Gebote*, Herder – Basel – Wien ³1983.

Georg, Fischer / Knut, Backhaus, *Sühne und Versöhnung. Perspektiven des Alten und Neuen Testaments*, Würzburg 2000.

Gesine, Schwan, *Politik und Schuld. Die zerstörerische Macht des Schweigens*, Frankfurt am Main ³1997.

Arnold, Köpcke-Duttler, *Schuld – Strafe – Versöhnung. Ein interdisziplinäres Gespräch*, Nainz 1990.

Alasdair, MacIntyre, *Tratat de morală – după virtute*, București 1998.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările Bisericii locale și cu situațiile sociale specifice vieții actuale

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei pastorații adecvate în contextul datelor specifice Bisericii locale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
----------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------------

10.4 Curs	Prezență și participare activă	Pe parcurs	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 50% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Lucian Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Structura ierarhică a Bisericii						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					15
3.7 Total ore studiu individual					97
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în dreptul canonic
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor dreptului canonic. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a dreptului canonic; C2. Dobândirea unor concepte clare despre structura ierarhică a Bisericii; C3. O viziune clară despre structura ierarhică a Bisericii la nivel universal și particular; C4. Capacități necesare în prezentarea structurii ierarhice a Bisericii catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii; C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.
Competențe transversale	CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară; CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.; CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă; CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea profundă, la nivel personal, a normelor canonice cu privire la structura ierarhică a Bisericii; Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate; Abordarea responsabilă a mutațiilor care afectează negativ percepția structurii ierarhice a Bisericii și angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii; Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Formuleze un discurs teologic despre structura ierarhică a Bisericii; Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica dreptului canonic; Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a structurii ierarhice a Bisericii ca și să fie promotorii unei culturi bazate pe iertare și reconciliere.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Structurile centrale ale Bisericii universale: Pontiful Roman și Colegiul Episcopilor	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
2.	Sinodul Episcopilor. Cardinalii Sfintei Biserici Romane	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
3.	Curia Romană. Legații Pontifului Roman	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
4.	Bisericile particulare. Comuniunea Bisericilor	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
5.	Delimitarea și tipologia Bisericilor particulare	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
6.	Episcopii: numirea, condițiile, consacrarea, oficiul Episcopului diecezan	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
7.	Episcopii coadiutori și auxiliari. <i>Sede impedita</i> și <i>sede vacante</i>	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.

8.	Structuri de comuniune între Bisericile participante	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
9.	Structura internă a Bisericilor particulare: sinodul diecezan, curia diecezană	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
10.	Consiliul prezbiteral și colegiul consultanților; Consiliul pastoral	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
11.	Parohia	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
12.	Parohul	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
13.	Vicarii parohiali și organismele de participare	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.
14.	Decanii. Rectori de biserici și capelanii	Prelegere și dezbateri	1 oră, AA.VV. <i>Il diritto nel mistero della Chiesa</i> , II, Roma 1995.

Bibliografie

Referințe principale:

AA.VV. *Il diritto nel mistero della Chiesa*, II, Roma 1995.

Referințe suplimentare:

Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapienția, Iași 2004; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapienția, Iași 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Relația parohului cu Episcopul diecezan	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
2.	Parohul slujitor al Cuvântului lui Dumnezeu	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
3.	Parohul slujitor al liturghiei sacre	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
4.	Parohul slujitor al carității pastorale	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
5.	Parohul slujitor al comuniunii ecleziale	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
6.	<i>Missa pro populo</i>	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
7.	Funcțiuni încredințate parohului în mod special	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
8.	Calitățile cerute pentru numirea ca paroh	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
9.	Modul în care Episcopul trebuie să procedeze în alegerea parohului	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
10.	Durata funcției de paroh	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
11.	Actul de numire în funcția de paroh	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.

12.	Așa-numita <i>luare în primire canonică</i>	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
13.	Încetarea din funcția de paroh	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.
14.	Obligația parohului de a locui în parohie. Absența legitimă	Prelegere și problematizări	1 oră, F. Coccopalmerio, <i>La parrocchia</i> , San Paolo, Milano 2000.

Bibliografie

F. Coccopalmerio, *La parrocchia*, San Paolo, Milano 2000; Chiappeta L., *Il Codice di Diritto Canonico – Commento giuridico-pastorale*, Napoli 1988; *Codul de drept canonic*, Sapientia, Iași 2004; *Il diritto nel mistero della Chiesa*, II, Roma 1995; G. Ghirlanda, *Il diritto nella Chiesa mistero di comunione*, Roma 1990; Paraliu R., *Guide pratique du Code de Droit Canonique. Notes pastorales*, Bourges 1985; I. Tamaș, *Compendiu de drept canonic*, Sapientia, Iași 2013.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea normativei Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Lect. univ. dr. pr. Benone Farcaș

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director departament: Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teologie Liturgică: Dimensiunea timpului în liturgie						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Iacobiț Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Iacobiț Daniel						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități					11
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Cursul de introducere în Liturgie
4.2 De competențe	Abilitatea de a sintetiza informațiile propuse în cadrul cursului

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei liturgice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele dobândite în activitățile pastorale și culturale ale unei comunități. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege și a aplica noțiunile fundamentale ale Liturgiei pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) cunoașterea structurii și conținutului anului liturgic; II) aprofundare teologico-liturgică, spirituală și pastorală a Liturgiei Orelor; III) formarea liturgică prin dobândirea principalelor noțiuni liturgice, a principiilor și normelor ce structurează liturgia Bisericii; IV) analiza părților imutabile și a celor supuse schimbării din acțiunile liturgice; V) oferirea unei pregătiri adecvate exercitării slujirii sacerdotale exprimată prin prezidarea celebrării sărbătorilor ce structurează anul liturgic.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Explice noțiunile fundamentale legate de timpul acțiunilor liturgice Descrie structura anului liturgic și a liturgiei orelor Analizeze textele fundamentale ale textelor liturgice ale sărbătorilor principale ale anului liturgic

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Timpul, istoria mântuirii și liturgia	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră; suport curs
2.	Dimensiunea antropologică a sărbătorii	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră; suport curs
3.	Duminica, sărbătoarea creștină primordială	prelegerea, problematizare	1 oră; suport curs
4.	Structura oragnică a anului liturgic: Adventul	prelegerea, problematizare, demonstrație	1 oră; suport curs
5.	Timpul Crăciunului	prelegerea, demonstrație	1 oră; suport curs
6.	Solemnitatea Epifaniei	prelegerea, demonstrație	1 oră; suport curs
7.	Postul Mare sau Quadragesima	prelegerea, demonstrație	1 oră; suport curs

8.	Triduumul Pascal	prelegerea, problematizare	1 oră; suport curs
9.	Timpul pascal	prelegerea, problematizare	1 oră; suport curs
10.	Timpul „de peste an”: solemnitățile și sărbătorile Domnului	prelegerea, problematizare	1 oră; suport curs
11.	Cultul creștin al Sfintei Fecioare Maria și al sfinților	prelegerea, problematizare	1 oră; suport curs
12.	Liturgia orelor: parcursul dezvoltării sale istorice	prelegerea, problematizare	1 oră; suport curs
13.	Principiile reformei conciliare a Liturgiei orelor	prelegerea, problematizare,	1 oră; suport curs
14.	Orele și elemente Oficiului divin	prelegere, problematizare,	1 oră; suport curs

Bibliografie

Referințe principale:

M. AUGÉ, *L'anno liturgico*, LEV, Città del Vaticano 2006; A. BERGAMINI, *L'anno liturgico. Cristo festa della Chiesa*, Paoline, Cinisello Balsamo 2002; C. DUMEA, *Anul liturgic*, ITRC, Iași 1997; „Normele Generale privind Liturgia Orelor”, în *Liturgia Orelor*, I, Sapientia, Iași 2003; S. ROSSO, *Il segno del tempo nella liturgia. Anno liturgico e Liturgia delle Ore*, Elledici, Roma 2002; R. TAFT, *La Liturgia delle Ore in Oriente e in Occidente*, Lipa, Roma 2001.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<i>Kronos și Kairos</i> în Biblie și Liturgie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
2.	Dimensiunea rituală a sărbătorii	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Diferitele nume ale duminicii	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Dimensiunea escatologică a Adventului	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Cele trei Liturghii de Crăciun	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
6.	Epifania în Orient și Occident	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Dimensiunea penitențială a Postului Mare	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
8.	Vigilia pascală	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
9.	Octava Paștelui	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
10.	Lecționarul timpului „de peste an”	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
11.	Legătura dintre devoțiune și Anul liturgic	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

12.	Rugăciunea în Biblie	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Dimensiunea salvifică a Liturגיעi orelor	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Symbolismul luminii la Laude și Vespere	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

M. AUGÉ, *L'anno liturgico*, LEV, Città del Vaticano 2006; A. BERGAMINI, *L'anno liturgico. Cristo festa della Chiesa*, Paoline, Cinisello Balsamo 2002; C. DUMEA, *Anul liturgic*, ITRC, Iași 1997; „Normele Generale privind Liturgia Orelor”, în *Liturgia Orelor*, I, Sapientia, Iași 2003; S. ROSSO, *Il segno del tempo nella liturgia. Anno liturgico e Liturgia delle Ore*, Elledici, Roma 2002; R. TAFT, *La Liturgia delle Ore in Oriente e in Occidente*, Lipa, Roma 2001.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut limbajul și semnificația Liturגיעei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea de lucrări	Evaluare pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Iacobiuț Daniel

Lect. univ. dr. pr. Iacobiuț Daniel

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Patrologia și patristica: după Conciliul de la Niceea						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					20
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Un curs de istorie a Bisericii din epoca antică
4.2 De competențe	Abilitatea de contextualizare a autorilor studiați în epoca antichității creștine

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea unor concepte fundamentale ale științei patristice, precum și a principiilor și metodelor utilizate în domeniul studiat; C2. Capacitatea de a identifica sursele de informații, de a analiza și interpreta date din contexte profesionale și din literatura de specialitate; C3. Capacitatea de comunicare efectivă orală și scrisă în domeniul de specialitate în cel puțin o limbă de circulație internațională; C4. Capacitatea de a folosi conceptele și ideile teologice într-o manieră adecvată și de a le aplica realităților prezente, interpretându-le și transmițând mai departe cunoștințele dobândite. C5. Capacitatea de cercetare științifică și de documentare în domeniu.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a folosi cunoștințele patristice în activitățile culturale și pastorale. CT2. Capacitatea de însușire rapidă a conceptelor noi ce apar în diferitele științe teologice. CT3. Abilitatea de a înțelege, interpreta și aplica cunoașterea vieții, operelor și învățăturii Sfinților Părinți pentru transmiterea vie și fidelă a credinței Bisericii în cadrul unui dialog constructiv cu lumea actuală.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	I) formarea capacității de a ilustra contribuția dată de Părinții Bisericii pentru transmiterea fidelă a adevărilor revelate; II) analiza Părinților Bisericii drept martori privilegiați ai Tradiției; III) cunoașterea vieții, operelor și gândirii Sfinților Părinți; III) asimilarea bogăției culturale, spirituale și apostolice a Părinților Bisericii; IV) situarea în propriul context istoric al activității literare și pastorale a Sfinților Părinți.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: Explice noțiunile fundamentale ale ereziilor din sec. II-III, precum și cele legate de răspunsul literaturii patristice antierețice din această perioadă. Descrie contribuția specifică a fiecărui părinte al Bisericii la aprofundarea credinței. Individualizeze operele principale ale autorilor studiați și să le precizeze structura.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Literatura antierețică a sec. al II-lea; Ereziile principale	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; D.G. Pătrascu, <i>Patrologie și patristică I</i>
2.	Irineu de Lyon: viața și operele	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
3.	Irineu de Lyon: tematici teologice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
4.	Literatura antierețică din sec. al III-lea. Scriitorii occidentali	prelegerea, problematizare, demonstrație	2 ore; suport curs
5.	Tertulian: viața și operele	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
6.	Tertulian: tematici teologice	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs

7.	Hipolit de Roma	prelegerea, demonstrație	2 ore; suport curs
8.	Ciprian de Cartagina: viața și operele	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
9.	Ciprian de Cartagina: tematici teologice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
10.	Scriitori alexandrini: Clement	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
11.	Clement de Alexandria: tematici teologice	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
12.	Origen: viața și operele	prelegerea, problematizare	2 ore; suport curs
13.	Origen: tematici teologice	prelegerea, problematizare,	2 ore; suport curs
14.	Origenismul și controversele origeniste	prelegere, problematizare,	2 ore; suport curs

Bibliografie

Referințe principale:

B. Altaner, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. Beatrice, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. Bota, *Patrologia*, Viața Creștină, Cluj-Napoca 2002; A. Hamman, *Părinții Bisericii*, Sapiența, Iași 2005; B.C. Maritano, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. Pătrașcu, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. Peters, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Ortodoxie și heterodoxie în secolele II-III	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. PĂTRASCU, <i>Patrologie și patristică I</i>
2.	Fenomenul gnostic în sec. al II-lea	problematizare, dezbateri,	1 oră; D.G. Pătrașcu, <i>Patrologie și patristică I</i>
3.	Teologia istoriei mântuirii la Irineu de Lyon	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
4.	Viața Bisericii din Africa de Nord în sec. al II-lea	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
5.	Personalitatea lui Tertulian	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; A. HAMMAN, <i>Părinții Bisericii</i>
6.	Limbajul teologic al lui Tertulian	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
7.	Traditio Apostolica atribuită lui Hipolit	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
8.	Problema lașilor în Biserica din Cartagina	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
9.	Ecleziologia lui Ciprian	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
10.	Școala catehetică din Alexandria	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
11.	Raportul filozofie-credință la Clement	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

12.	Importanța lui Origen pentru teologie	prelegerea, dezbateri,	1 oră; suport curs
13.	Teoria apocatastazei la Origen	prelegerea, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs
14.	Autori secundari ai sec. al III-lea	prelegere, problematizare, dezbateri,	1 oră; suport curs

Bibliografie

B. Altaner, *Patrologia*, Marietti, Casole 1976; P.F. Beatrice, *I Padri de la Chiesa*, San Gaetano, Vicenza 1983; I.M. Bota, *Patrologia*, Viața Creștină, Cluj-Napoca 2002; Congregația pentru Educația Catolică, „Studiul Sfinților Părinți în cadrul formării prezbiterele”, Città del Vaticano 1989; A. Hamman, *Părinții Bisericii*, Sapiența, Iași 2005; B.C. Maritano, *Introduzione ai Padri della Chiesa*, SEI, Torino 1990; D. G. Pătrașcu, *Patrologie și Patristică*, I, Serafica, Roman 2006; J. Quasten, *Patrologia*, Marietti, Casale 1980; G. Peters, *I Padri della Chiesa*, I, Borla, Roma 1984.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale și comunitare pentru elaborarea unor strategii pentru a face mai cunoscut mesajul și gândirea Sfinților Părinți.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Participare, implicare activă	Examen oral	30%
10.5 Seminar/ Laborator	Elaborarea și prezentarea de lucrări	Evaluare pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță: participarea la minim 70% din activitățile desfășurate și elaborarea a minim 505 din cerințele cursului.			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

21.09.2018

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Lect. univ. dr. pr. Fabian Doboș

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament: Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Catehetică generală						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. pr. Iacobiuț Daniel						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. pr. Iacobiuț Daniel						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OP

* *OB – Obligatoriu / OP – Opțional*

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, sală de audiție					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					26
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități: participări la concerte, spectacole, opere.					30
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	Definirea conceptelor, teoriilor și a metodelor catehetei. Utilizarea cunoștințelor de bază în explicarea și interpretarea situației pastorale a credincioșilor. Elaborarea de proiecte inovative de intervenție la nivel comunitar

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Participarea obligatorie și activă la curs.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Pregătirea – individual sau în echipă – a unui referat, expunerea lui în plenum, redactarea acestuia în forma printabilă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Capacitățile de abordare matură a unui discurs – în scris sau vorbit – pe tematica largă a catehezei;</p> <p>C2. Dobândirea unor concepte clare despre fundamentul teologic al credinței Bisericii;</p> <p>C3. O viziune clară despre cateheza creștină, prin care creștinii au acces la cunoașterea credinței;</p> <p>C4. Capacități necesare în prezentarea învățaturii creștine atât în cadrul catehezei bisericești, cât și în spațiul mai larg al misiunii Bisericii – munus docendi;</p> <p>C5. Aprofundarea și expunerea argumentelor teologice în favoarea misiunii Bisericii de a-i conduce pe oameni la Dumnezeu.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Observarea atentă, prin folosirea mijloacelor interdisciplinare, a fenomenelor importante atât în viața individuală, cât și în cea comunitară;</p> <p>CT2. Atenția față de abordarea diferitelor situații în cheie metodologică specific teologică, dar și în confruntare cu datele oferite în domeniu de alte discipline, teologice sau socio-umane etc.;</p> <p>CT3. Promovarea activităților și inițiativelor de formare a creștinilor pentru societate, venite din partea altor organisme formative, asta într-un dialog constructiv și o colaborare deschisă;</p> <p>CT4. Exercițarea spiritului critic și constructiv în fața fenomenelor semnificative legate de actualitatea sacramentelor, la nivel individual și comunitar.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	<p>Asimilarea profundă, la nivel personal, a catehezei creștine;</p> <p>Deprinderea didactică și pastorală în expunerea competentă și credibilă a cunoștințelor asimilate;</p> <p>Abordarea responsabilă a mutațiilor care, pe de o parte afectează negativ învățătura creștină și, pe de altă parte, angajarea competentă în abordarea mutațiilor favorabile împăcării cu Dumnezeu și cu oamenii;</p> <p>Exercițarea dialogului între experiențele acumulate în <i>practica pastorală</i> și viitoarea activitate pastorală în mijlocul oamenilor și în centrele pastoral-parohiale sau altele pentru formare.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <p>Formuleze un discurs teologic – dogmatic, moral și pastoral – despre importanța catehezei în viața credincioșilor;</p> <p>Să distingă în mod critic și apoi să evalueze corect mutațiile recente în practica credinței;</p> <p>Să fie rezervați în fața unor tendințe de relativizare a importanței învățaturii creștine și să fie promotorii unei culturi bazate pe credința creștină.</p>

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Reînnoirea postconciliară a catehezei. Tabloul general al acțiunii ecleziale Evanghelizare și cateheza	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
2.	Problematicele catehetice astăzi situație și perspective	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	2 ore, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993..
3.	<i>Cateheza într-un reînnoit proiect pastoral de evanghelizare</i>	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
4.	<i>Identitatea catehezei în procesul de evanghelizare</i>	prelegerea, problematizare, dezbateri, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.

5.	<i>Cateheza, slujire a Cuvântului, vestire a lui Cristos</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
6.	<i>Cateheza, inițiere la credință și educare a credinței</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
7.	<i>Cateheza, acțiune eclezială și educare la sensul Bisericii</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
8.	<i>Metodologia catehetică</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
9.	<i>Catehetul, identitate și formare</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
10.	<i>Comunicarea verbală și nonverbală</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
11.	<i>Elaborarea unei cateheze</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.
12.	<i>Prezentarea unei cateheze</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	1 oră, P. Curtaz, <i>Catehetica</i> , Presa Bună, Iași 1993.

Bibliografie:

E. Alberich, *La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale*, Elle di Ci, Leumann (To), 2001; E. Alberich, *La catechesi della Chiesa. Saggio di catechetica fondamentale*, Elle di Ci, Torino 1992; I. Gevaert (ed.), *Dizionario di catechetica*, ElleDiCi, Leumann (To), 1986; P. Curtaz, *Catehetica*, Presa Bună, Iași 1993; Congregația pentru Cler, *Directoriul general pentru cateheză*, ARCB, București 2001; Ioan Paul al II-lea, *Exhortația apostolică Catechesi tradendae* (16.10.1979), Presa Bună, Iași 2001; *Catehismul Bisericii Catolice*, ARCB, București 1992; *Catehismul Bisericii Catolice. Compendiu*, Presa Bună, Iași 2006; *Conciliul Ecumenic Vatican II*, ARCB, București 2002; Dieceza de Iași, *Cartea sinodală*, Sapientia, Iași 2005; *Sinodul Diecezan, Transmiterea credinței. Evanghelizarea și catehizarea*, Presa Bună, Iași 2003; I. Enășoae, *De la kerygmă la cateheza sistematică*, Sapientia, Iași 2007.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<i>Evangelhia: punte între Dumnezeu și om.</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	4 ore, E. Alberich, <i>La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale</i> , Elle di Ci, Leumann (To), 2001
2.	<i>Dialogul cu problemele fundamentale ale vieții pe baza unor experiențe.</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	4 ore, E. Alberich, <i>La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale</i> , Elle di Ci, Leumann (To), 2001
3.	<i>Contactul cu comunitatea creștină azi.</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, E. Alberich, <i>La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale</i> , Elle di Ci, Leumann (To), 2001

4.	<i>Dialogul cu religiozitatea.</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, E. Alberich, <i>La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale</i> , Elle di Ci, Leumann (To), 2001
5.	<i>Scurte adnotări</i>	prelegerea, problematizare, dezbatere, demonstrație	2 ore, E. Alberich, <i>La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale</i> , Elle di Ci, Leumann (To), 2001

Bibliografie:

E. Alberich, *La catechesi oggi. Manuale di catechetica fondamentale*, Elle di Ci, Leumann (To), 2001; E. Alberich, *La catechesi della Chiesa. Saggio di catechetica fondamentale*, Elle di Ci, Torino 1992; I. Gevaert (ed.), *Dizionario di catechetica*, ElleDiCi, Leumann (To), 1986; P. Curtaz, *Catechetica*, Presa Bună, Iași 1993; Congregația pentru Cler, *Directorul general pentru cateheză*, ARCB, București 2001; Ioan Paul al II-lea, *Exhortația apostolică Catechesi tradendae* (16.10.1979), Presa Bună, Iași 2001; *Catehismul Bisericii Catolice*, ARCB, București 1992; *Catehismul Bisericii Catolice. Compendiu*, Presa Bună, Iași 2006; *Conciliul Ecumenic Vatican II*, ARCB, București 2002; Dieceza de Iași, *Cartea sinodală*, Sapienția, Iași 2005; *Sinodul Diecezan, Transmiterea credinței. Evanghelizarea și catehizarea*, Presa Bună, Iași 2003; I. Enășoae, *De la kerygmă la cateheza sistematică*, Sapienția, Iași 2007.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele individuale, ecleziale, instituționale pentru promovarea unei culturi creștine bazate pe învățătura Bisericii Romano-Catolice în contextul local românesc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	70%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. dr. pr. Daniel Iacobiuț

Lect. dr. pr. Daniel Iacobiuț

Data avizării în departament: 27.09.2018

Director de departament:

Conf. univ. dr. pr. Iulian Faraoanu

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Teologie romano-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Exerciții de retorică						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. pr. Daniel Iacobiuț						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. pr. Daniel Iacobiuț						
2.4 An de studiu	IV	2.5 Semestru	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	F

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					4
Examinări					3
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					44
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9 Număr de credite					5

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Curs de retorică aplicată
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Abilitatea de a întocmi și de a rosti un discurs în diferite circumstanțe

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitățile de abordare matură a textului citit în public; C2. Dobândirea unor calități oratorice personale; C3. Capacitatea de a identifica și de a uni argumentele unei teme de expus; C4. Capacitatea de a transmite conținuturi utile și clare în cadrul exprimărilor publice.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a depista conținuturi literare valoroase și de a le transmite în manieră clară auditoriului; CT2. Capacitatea de a organiza și cizela diferite momente de apariție publică pentru grupuri de vorbitori în situații speciale (lecturi, spectacole, serbări); CT3. Capacitatea de a promova conținuturi oratorice utile; CT4. Capacitatea de a citi critic și de a valoriza pozitiv mesajele transmise în spațiul public.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Asimilarea conținutului expus în cadrul cursului; Însușirea elementelor formative oratorice; Deprinderea obișnuinței de exprimare eficientă, clară și concisă în public; Conștientizarea funcției artei oratorice: transmiterea unor conținuturi clare și edificatoare
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> - citească eficient și corect un text în public - susțină un discurs liber - să transmită un mesaj central important auditoriului - să expună în mod concis conținuturi necesare.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	<i>Natura și funcția retoricii</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
2.	<i>Originile retoricii în Grecia</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
3.	<i>Aristotel – retorica și dialectica</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
4.	<i>Sistemul retoric: inventio, dispositio, elocutio, actio.</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
5.	<i>Incursiune în istorie: sec. I-XXI</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.

6.	<i>Argumentarea</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
7.	<i>Figuri de cuvânt</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
8.	<i>Figuri de sens</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
9.	<i>Figuri de construcție</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
10.	<i>Figuri de gândire</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
11.	<i>Lectura retorică a textelor. Oratorul: Cine? Când? Cui? De ce? Cum?</i>	Predare și dezbateri	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.
12.	<i>Tipuri de discurs: religios, juridic, politic.</i>	Predare și dezbateri	1 oră, A. Țiclea, <i>Retorica</i> , curs universitar <i>on-line</i> , 2007.
13.	<i>Tehnicile argumentării: acordul preliminar, logică, structura realității, disocierea realității</i>	Predare și dezbateri	1 oră, C. Perelman-L. Olbrechts-Tyteca, <i>Tratat de argumentare</i> , Ed. UAIC, Iași 2012.
14.	Recapitulare	Recapitulare	1 oră, O. Reboul, <i>Introduzione alla retorica</i> , Mulino Editore, Bologna 1996.

Bibliografie:

Oratoria sau arta de a vorbi în public, Curs de bază, Florin Spataru, ITRC, Iasi-2011;

Adeptii fanatici, Eric Hoffer, Editura Polirom, 2013;

Mic tratat de oratorie, Constantin Sălăvăstru, Ed. Univ. Al. I Cuza, Iași-2006.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Retorica biblică	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
2.	Fizicul oratorului	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
3.	Vocea oratorului	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
4.	Corectitudinea oratorului	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice

5.	Umorul, ironia într-un discurs	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
6.	Gestica oratorului	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
7.	Tracul oratorului	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
8.	Elemente de retorică românească	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
9.	Exemple de introduceri ale discursului	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
10.	Exemple din poezii	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
11.	Exemple din filme artistice	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
12.	Texte din <i>Biblie</i>	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
13.	Exemple de finaluri de discurs	Exemplificare și exersare orală	1 oră, varii materiale didactice
14.	Recapitulare	Recapitulare	1 oră, varii materiale didactice

Bibliografie:

Citadela, de Saint-Exupery; *Vremea întrebărilor*, de Octavian Paler; Romanul *Luntrea lui Caron*, de Lucian Blaga; *Biblia*.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității și superiorilor

Studentii vor fi capabili să identifice și să folosească resursele, talentele și carismele personale în slujba unei bune exprimări oratorice, în scopul transmiterii unor conținuturi utile, folositoare și expuse în mod pozitiv auditoriului din comunitățile catolice, sau din mediile școlare și academice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Prezență și participare activă	Final semestru	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Prezentare referat	Pe parcurs	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la toate activitățile desfășurate și elaborarea a minim 75% din cerințele cursului			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

25.09.2018

Lect. dr. pr. Daniel Iacobiuț

Lect. dr. pr. Daniel Iacobiuț

Data avizării în departament

Director de departament Conf. dr. pr. Iulian Faraoanu

27.09.2018